

УДК 331.45

Коробко О.В.¹, Троян Ю.І.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² асист. НУ «Запорізька політехніка»

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРИНЦИПІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Інтеграція України в міжнародні організації, створення спільних підприємств, зайнятість за кордоном українських фахівців різних спеціальностей, праця випускників вузів в іноземних фірмах вимагає від спеціалістів усіх галузей народного господарства знання не тільки державного законодавства, а також міжнародних норм у галузі охорони праці.

Поєднаність законодавства України з законодавством ЄС у сфері охорони праці почалася з прийняттям нової редакції (2002 р.) закону України «Про охорону праці». Цей закон, у більшості випадків, відповідає певним положенням законодавства Євросоюзу. Дія закону поширюється на всіх підприємців, які використовують найману працю, включаючи приватних осіб. В законі більш жорстко поставлені вимоги до всіх роботодавців щодо

створення безпечних, здорових та комфортних умов праці. В ньому встановлена персональна відповідальність роботодавців за дотриманням норм охорони праці.

Проблеми створення безпечних і здорових умов праці, мінімізації негативного впливу виробництва на здоров'я та життя людини постійно перебуває в зоні уваги МОП, про що свідчить активізація її нормотворчої діяльності з цього питання. Так у 2006 року Генеральна конференція МОП прийняла Конвенцію № 187 про основи, які сприяють безпеці та гігієні праці. Згідно з цією Конвенцією кожна держава-учасниця зобов'язана постійно удосконалювати безпеку і гігієну праці з метою попередження випадків виробничого травматизму, професійних захворювань і смерті людей на виробництві шляхом розроблення національної політики, системи і програми безпеки і гігієни праці, що приймаються на базі проведених консультацій з найбільшими представницькими організаціями роботодавців і працівників та повинні враховувати принципи, що закладені в актах МОП і стосуються основ, які сприяють безпеці та гігієні праці.

Законодавство України опираючись на фундаментальні міжнародні документи, такі як Загальна декларація прав людини ООН та Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права визначає, що право на охорону здоров'я належить до невід'ємних прав людини. У глобальній стратегії Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) «Охорона праці для всіх» пропонуються наступні напрями роботи з охорони праці: основна відповідальність роботодавця та підприємця за охорону праці на робочому місці; інтеграція виробництва та роботи з охорони праці; безпечні технології; оптимізація умов праці; уникнення ризиків; визначення особистої зацікавленості працівника в забезпеченні охорони праці; співпраця роботодавців та працівників на рівних засадах; право участі в рішеннях стосовно власної роботи; право знати та принцип прозорості; безперервне вдосконалення та розвиток охорони праці, що також затверджено на рівні законодавства України.

Принципи охорони праці також відображаються й у Рамковій директиві 89/391/ЄС «Про впровадження заходів для поліпшення безпеки та охорони здоров'я працівників під час роботи».

Метою політики охорони праці в Україні є зведення до мінімуму показників виробничого травматизму та професійних захворювань. Важливим чинником у реалізації поставленої мети є комплекс заходів, що визначається на основі співробітництва роботодавців і працівників, їх консультування як на національному, так і виробничому рівнях. Ця мета набула нових форм протягом останніх років і поширилася до пропаганди «добробуту на роботі», що означає моральний, фізичний та соціальний добробут, а не лише відсутність нещасних випадків та професійних

захворювань. Крім того підвищилися вимоги до досягнення низки допоміжних цілей, таких як:

- інтенсивна профілактика професійних захворювань;
- профілактика соціальних ризиків (стресів, депресій, ризиків, пов'язаних з алкогольною та наркотичною залежністю);
- аналіз ризиків, пов'язаних із роботою, а також ергономічні, психофізіологічні та соціальні ризики;
- урахування змін у формах зайнятості, організації роботи та робочого часу працівників з нестандартною та тимчасовою зайнятістю;
- урахування розмірів підприємства, конкретні заходи щодо інформування, підвищення рівня обізнаності, програм попередження ризиків на малих та середніх підприємствах, приватних підприємств тощо;
- урахування демографічних змін;
- урахування специфічних характеристик жінок з точки зору охорони здоров'я та безпеки на робочому місці.

На основі політики Європейського співтовариства в Україні охорона праці засновується на превентивних підходах, які передбачають залучення всіх учасників, у тому числі і працівників, з метою розвитку культури попередження ризиків (освіта, обізнаність, профілактика).

За резолюцією Хартії Євросоюзу про основні права людини, в Україні визнано невід'ємним право кожного громадянина на умови праці, які не шкодять його здоров'ю та гарантують безпеку і честь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» // Відомості Верховної Ради України. № 40. ст. 2021